

Naujienvaiškis apie Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą Nr. 6

LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS
BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

Balandžio 6 d. Vilniuje Nacionalinio fizinių ir technologijos mokslų centre (NFTMC) viešėjo Šveicarų delegacija, kuriai buvo pristatytas ką tik įgyvendintas bendras Vilniaus universiteto ir Šveicarijos Lozanos federalinės politechnikos mokyklos darbo rezultatas – modernių pjezo keitiklių projektas – ir aprodytos tyrimų laboratorijos.

Vilniaus universiteto Fizikos fakulteto, Radiofizikos katedros mokslininkai kartu su Šveicarijos Lozanos federalinės politechnikos mokyklos tyrėjais pjezo keitiklių srityje bendradarbiauja jau ne vienus metus. 2016 m. kovo 1 d. baigto įgyvendinti projekto „Šveicarijos-Lietuvos feroelektrikai: valdomi vidiniai laukai energijos surinkimui / medicininei diagnostikai / taikymams mikroelektronikoje“ tikslas buvo sukurti modernesnius, nei naudojami šiuo metu, pjezo keitiklius.

Susitikime dalyvavo programos „Moksliniai tyrimai ir plėtra“ kuratoriai ir projekto vykdytojai, su daugiau nei trejus metus vykdyto projekto rezultatais buvo

Aukštiesiems pareigūnams iš Šveicarijos pristatytas sėkmingo bendradarbiavimo vaisius

Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos finansavimas skirtas 5 paramos sritims:

perinatologinės ir neonatologinės sveikatos priežiūros gerinimas

27 liginės

energiją tausojančių technologijų diegimas ligoninėse, įskaitant šildymo ir vandens tiekimo, vėdinimo ir kondicionavimo sistemų modernizavimą

24 liginės

fundamentaliųjų mokslinių tyrimų plėtra

11 mokslinių projektų,
9 institucijų partnerystės projektai,
Stipendijų fondas

parama Lietuvos NVO iniciatyvoms, stiprinant bendruomenių organizacijas ir jų bendradarbiavimą su vietos savivaldos institucijomis

97 paprojektai

teismų sistemos modernizavimas

1 projektas

supažindinti Šveicarijosdelegacijos nariai: ambasadorius Baltijos šalims Markus Dutly, ambasadorius, valstybės sekretorius asistentas Europai, Centrinei Azijai, Europos tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO) Nicolas Brühl, Šveicarijos generalinis garbės konsulas Lietuvoje Bruno Kasparas ir kt.

Feroelektrikai (elektriškai poliarizuotos medžiagos) yra plačiai naudojami moderniose technologijose. Feroelektra – kai kurių polinių medžiagų savybė keisti savaiminės poliarizacijos orientaciją išoriniame elektriniame lauke. Feroelektrikai praleidžia elektrą priklausomai nuo to, kokio stiprumo elektriniu lauku medžiaga yra veikiamas.

Feroelektrikai, kaip ir baterijos, turi plusus ir minusus. Priklausomai nuo sąlygų, feroelektrikai stengiasi būti mažiausios energijos išieškojimo pozicijoje, skildami į skirtingas sritis. Dėl šio judėjimo plusas su minusu nuolat keičiasi. Pasak projektui vadovaujančio Vilniaus universiteto rektoriaus prof. Jūro Banio, kai kurie pastarųjų metų tyrimai parodė, kad medžiagų savybės (piezoelektrinės, dielektrinės, fotovoltinės), atsirandančios dėl vidinių laukų egzistavimo, gali būti geresnės, jei vidiniai laukai yra tinkamai panaudojami. Būtent ši savybė paskatino

projekto atsiradimą, o bendra tyrėjų kompetencija buvo nukreipta geresniam vidinių laukų feroelektrikuose supratimui ir panaudojimui, jų funkcinių galimybių gerinimui.

„Žinojimas, kokios savybės būdingos turimoms medžiagoms ir kaip pagerinti jų veikimą, gali padėti kurti įrangą, prisidedančią prie gyvenimo sąlygų gerinimo. Vienas pavyzdys – ultragarsiniai keitikliai, naudojami medicinoje, su kuriais galima gauti kur kas geresnį širdies vaizdą (matomas net kraujo pulsavimas). Pjezoelektrikai naudojami traukiniuose, vibracijai mažinti. Kitas keitiklių pritaikymas gali būti efektyvesnei energijos gamybai“, – susitikimo dalyviams vardijo J. Banys.

Projektas suteikė galimybę VU fizikams bendradarbiauti su Lozanos federalinės politechnikos mokyklos komanda, vadovaujama profesorės Nava Seter. Pagrindinis šveicarų indėlis – naujų, plonų sluoksnių pjezo keitikliams gaminimas. Vilniaus universiteto tyrėjai užsiėmė elektriniu šių medžiagų charakterizavimu – matavo dialektrines ir elektrines savybes.

„Šiandieną galime pasidžiaugti, kad yra pagaminta nemažai naujų, charakterizuotų medžiagų, kurių savybės – ištirtos. Projekto partneriai iš Kauno technologijų

universiteto sukūrė prototipus, kuriuos galima pritaikyti praktikoje, pvz. medicinoje ar elektros generavime, – teigė prof. J. Banys. – Gavę šiuos rezultatus sustoti neketiname ir, pasitaikius progai, ateityje dalyvausime kituose projektuose.“

Profesoriaus teigimu, bendradarbiavimas su Lozanos universitetu buvo labai sėkmingas. Dalis pavyzdžių buvo pagaminti Lozanoje, dalis charakteristikų – pvz., rentgeno spindulių – taip pat Lozanoje, ultragarsinis modeliavimas ir prototipai – Kauno technologijų universitete, o elektros charakteristikos matavimai atlikti Vilniaus laboratorijose, kurios buvo aprodytos konferencijos dalyviams.

Šveicarijos plėtros ir bendradarbiavimo agentūros atstovo, ambasadoriaus N. Brühl teigimu, bendri Šveicarijos ir Lietuvos projektai prisideda prie geresnės ateities kūrimo.

„Galimybė keistis tyrėjais, patirtimis, kartu dirbti prie bendrų tyrimų ir paremti ypatingus projektus finansiškai man atrodo puiki. Šveicarijos piniginis indėlis kartu su jaunųjų Lietuvos tyrėjų energija tampa puikiu varikliu. Tokie projektai – neabejotina nauda abiejų šalių ateičiai“, – įsitikinęs p. N. Brühl.

Projektui „Šveicarijos-Lietuvos feroelektrikai: valdomi vidiniai laukai energijos surinkimui/ medicininei diagnostikai/ taikymams mikroelektronikoje“ įgyvendinti skirta daugiau nei 700 tūkst. eurų iš Lietuvos ir Šveicarijos konfederacijos bendradarbiavimo programos lėšų.

2006.02.27

Europos Komisija ir Šveicarijos Konfederacija pasirašė Susitarimo memorandumą.

2007.12.20

Tarp Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos pasirašytas dvišalis Pagrindų susitarimas, kuriuo sukuriamas Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programa.

2017.06.14

Visos paramos sutartys pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą jau pasirašytos, lėšos skirtos Lietuvai pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą turi būti panaudotos iki 2017 m. birželio 14 d.

Aukok.lt įkūrėja: „Skaidrumas – NVO būtinybė“

Nevyriausybinių organizacijų (NVO) sektoriuje dirbantiems asmenims bei ekspertams neretai trūksta reikiamų žinių ir gebėjimų, kaip sustiprinti organizacijos veiklą ar pritraukti papildomų lėšų tai veiklai įgyvendinti. Kitos problemos kyla dėl įvairių priežasčių ir anaiptol ne visada NVO veiklai palankios aplinkos Lietuvoje. Įgyvendinant Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos finansuojamą paprojektą „Geros valios kodas“, siekta spręsti NVO problemas, sustiprinti šiame sektoriuje dirbančių žmonių gebėjimus ir ugdyti reikalingas kompetencijas.

VšĮ „Geros valios projektai“ paprojekčio „Geros valios kodas“ tikslas – gerinant bendrą NVO veiklos aplinką stiprinti Lietuvoje veikiančių NVO institucinius, finansinius bei organizacinius gebėjimus, didinant jų finansinį savarankiškumą. Įgyvendinant projektą buvo rengiamos programos NVO sektoriui skirtiems mokymams ir veiklos tobulinimui, kuriami nauji, savarankiški produktai, atliktas NVO skaidrumo tyrimas, parengta metodinė medžiaga, tinklalapyje Aukok.lt sukurta ir palaikoma skiltis „Patarimai NVO“.

Aukok.lt – didžiausia ir vienintelė Lietuvoje VšĮ „Geros valios projektai“ priklausanti aukojimo svetainė, suteikianti galimybę privatiems asmenims ir įmonėms aukoti patogiau.

Septynerius metus veikiantis tinklalapis yra patogi priemonė surinkti lėšas įvairioms organizacijoms, vykdančioms socialinius projektus, skirtus vaikams, neįgaliesiems, jaunimui ir šeimoms, gyvūnams, skurdui mažinti, pilietiškumui ugdyti.

„Aukok.lt buvo sukurtas kaip infrastruktūrinis vienetas, kuris

norintiems paaukoti žmonėms padėtų greitai ir patogiai tai padaryti, o NVO organizacijoms, kurioms reikia paramos, būtų vienas iš įrankių renkant reikalingas lėšas, – sakė Inga Langaitė, VšĮ „Geros valios projektai“ vadovė. – Projektinis finansavimas buvo reikalingas svetainės infrastruktūrai atnaujinti. Gavę finansavimą galėjome kur kas aktyviau konsultuoti pačias NVO. Neskaitant

pačių didžiausių ir stipriausių iš jų, šias organizacijas vienija labai didelis žmogiškųjų resursų trūkumas – dėl to joms sunku augti, tobulėti.“

Pasak I. Langaitės, pagrindinė tinklalapio vertybė – informacijos skaidrumas, kurio griežtai reikalaujama iš paramą renkančių organizacijų.

„NVO skaidrumo tyrimo rezultatai mus

labai nustebino. Pagal tam tikrą imtį vertinome, kaip NVO atsiskaito prieš visuomenę – kreipėme dėmesį į metinės finansinės veiklos ataskaitas, jų viešinimą bei turinį. Atlikę tyrimą nustebome dėl prastų rezultatų – netgi gana didelės, stiprios organizacijos, turinčios aktyvius interneto tinklalapius, nėra linkusios teikti viešai prieinamų ataskaitų, kas mums atrodo savaime suprantama. Taigi, neretai stokojama supratimo, kad gavus paramą privalu už ją atsiskaityti visuomenei, – pasakojo I. Langaitė. – Remiantis tyrimo rezultatais, tik trečdalis organizacijų ataskaitas teikė viešai, o ir šios ne visada atitiko turinio reikalavimus. Mūsų veikla neapsiriboja tik vienu projektu, todėl po šio tyrimo įvedėme griežtą taisyklę, norintiems priklausyti Aukok.lt: organizacija, viešai neteikianti ataskaitų, negali tapti mūsų svetainės nare. Situacija ilgainiui pagerėjo – supratimas apie viešumo būtinybę stipriai išaugo.“

Aukok.lt, kaip įrankis, negali veikti be pačių NVO įsitraukimo. Pasak „Geros valios projektai“ vadovės, yra daug gerų pavyzdžių, kai labai nedidelė organizacija, patekusi į Aukok.lt ir dėjusi pastangas žinios skleidimui, reikiamas lėšas surinkdavo labai greitai. Taigi, nuo pačių organizacijų įsitraukimo ir dalyvavimo procese priklauso gaunamas rezultatas – reikiamų pinigų kiekis bei jų surinkimo greitis. Todėl tinkamai atnaujinti svetainę ir suteikti reikiamų žinių NVO atstovams buvo ypač svarbu.

Įgyvendinant paprojektį „Geros valios kodas“ buvo organizuota konferencija,

sulaukusi puikių atsiliepimų iš lektorių (verslo konsultantų, sutikusių nemokamai pasidalinti žiniomis) ir joje dalyvavusių NVO atstovų. Pagrindinis klausimas, į kurį buvo ieškoma atsakymo konferencijos metu, – ar geram darbui reikalingas finansavimas?

„Visą laiką pabrėžiame, jog NVO turi būti efektyviai valdomos kaip ir bet koks kitas verslas – neturi būti nuolaidų ir privalu žinoti, kaip elgtis su resursais, žmonėmis, kaip turėtų būti priimami sprendimai. Nors yra tam tikrų subtilybių ir niuansų, pagrindiniai principai lyginant NVO su verslu yra tie patys, – įsitikinusi I. Langaitė. – Manau, kad pusantrų metų trukęs projektas

pasisekė – įgyvendinome viską, ką suplanavome, ir net truputėlį daugiau. Įgyvendindama projektą sustiprėjo, patobulėjo ir mūsų pačių organizacija.“

Projektas „Geros valios kodas“ baigtas įgyvendinti 2014 m. rugsėjį. Iš Šveicarijos ir Lietuvos bendradarbiavimo programos NVO fondo jam skirta 67 142 eurų.

aukok.lt
aukojimo portalas

Nuotoliniai teismo posėdžiai – išteklius taupanti naujovė

Kai kuriuose Lietuvos teismuose įdiegta sistema, leidžianti rengti nuotolinius teismo posėdžius, elektroniniu formatu įrašyti ir saugoti jų medžiagą. Įgyvendinant projekte „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“ dalyvavusių Kauno apygardos teismo atstovų teigimu, Lietuvos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo rezultatas padėjo įvairiapusiškai optimizuoti teismų darbą – sutaupyti laiko ir lėšų.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos lėšomis finansuojamą projektą „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“,

stacionari vaizdo konferencijų įranga įdiegta aštuoniolikoje Lietuvos teismų. Penkiems apygardų teismams taip pat skirta mobili vaizdo konferencijų įranga, trylika vaizdo konferencijų įrangos komplektų sumontuota įkalinimo įstaigose, o du mobilios įrangos komplektai perduoti Generalinei prokuratūrai ir Kauno apygardos prokuratūrai.

Nuotolinio teismo posėdžio dalyvis televizoriaus ar kompiuterio ekrane gali tiesiogiai stebėti vykstantį teismo posėdį, atsakyti į klausimus arba juos pateikti, nuotoliniu būdu perduoti dokumentus kitapus ekrano esantiems proceso dalyviams. Kauno apygardos teismo kancleris Mindaugas Raila pasakojo, kad

šis projektas padėjo visapusiškai optimizuoti teismų darbą ir palengvino galimybes teismų posėdžiuose dalyvauti tam tikrų visuomenės grupių atstovams.

„Projekto įgyvendinimą paskatino noras pasitelkti informacines technologijas, kurios padeda taupyti ne tik finansinius, bet ir žmogiškuosius išteklius: į Kauną esame kvietęsi liudytojų iš daugelio užsienio valstybių – Italijos, Didžiosios Britanijos ir kitų, – kai šie žmonės atvažiuodavo į apklausą, privalėdavome padengti jų kelionės išlaidas. Kaltinamųjų ir nuteistųjų pervežimas šalies viduje taip pat reikalauja nemažų finansinių bei žmogiškųjų išteklių. O dabar, suderinus laiką, asmenį tereikia atvesti į vaizdo konferencijai parengtą patalpą – tai padeda visokeriopai sutaupyti“, – sakė M. Raila.

Tiesa, iki šių metų pradžios kai kuriuose teisės aktuose nebuvo numatyta galimybė proceso dalyviams teismo posėdžiuose dalyvauti naudojantis vaizdo konferencijų įranga. Tačiau, įsigaliojus teisės aktų pakeitimams, svarstant baudžiamąsias bylas galima naudotis nuotoliniu apklausos būdu. Posėdžiuose gali dalyvauti visi proceso dalyviai, bet dėl kiekvieno posėdžio organizavimo būdo sprendžia teismas.

„Dažniausiai mūsų praktikoje apklausiami dėl ligos ar kitų priežasčių negalintys dalyvauti teisme kaltinamieji. Pavyzdžiui, pasitelkus vaizdo konferencijų įrangą, dalyvauti posėdžiuose galėjo

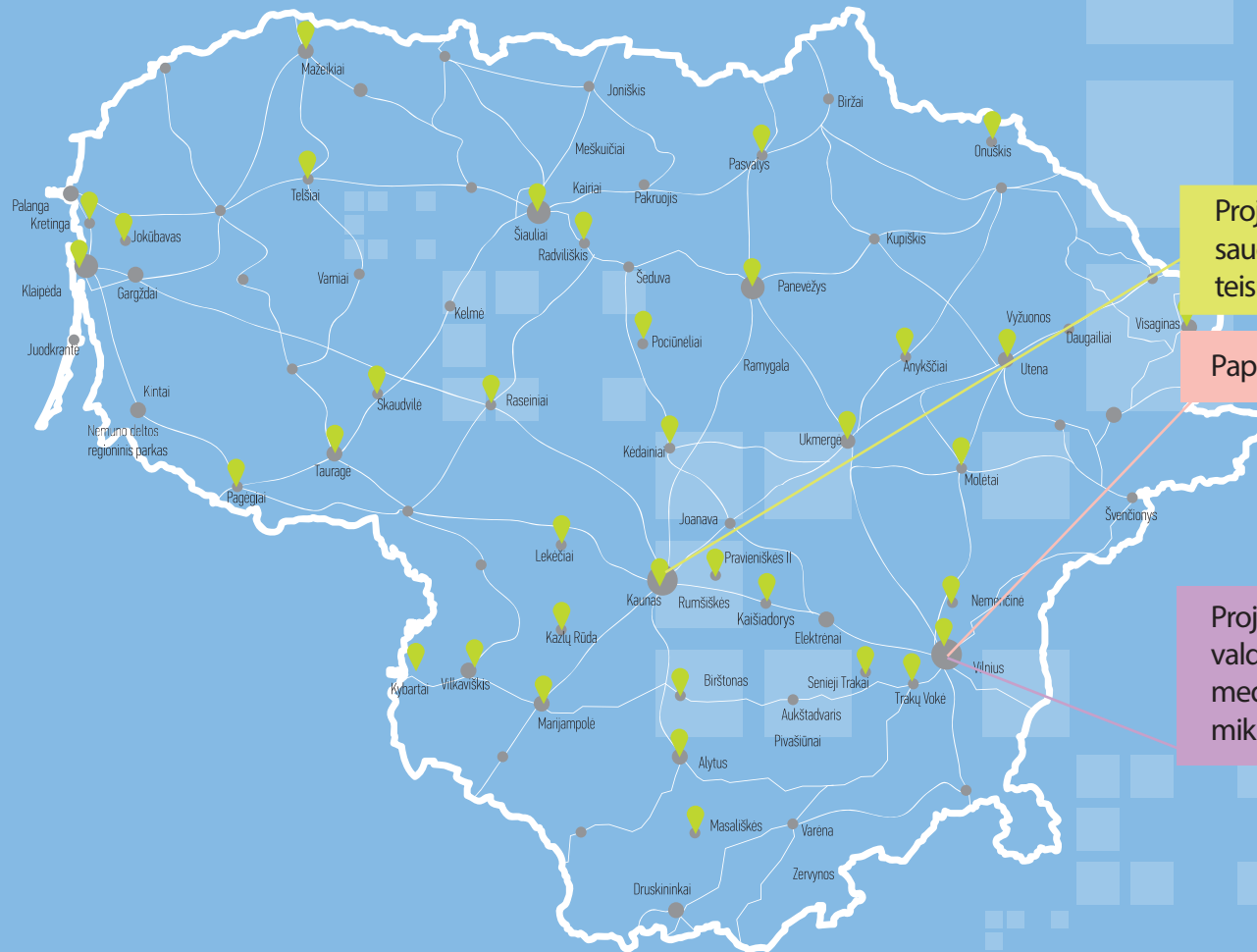
kaltinamasis, kuris vykdydamas nusikalstamą veiką patyrė traumą ir dėl to tapo neįgalus (pervežimas – pavojingas jo gyvybei). Naudojantis mobilią įrangą tokios ir panašios bylos nagrinėjamos, o procesas – sėkmingai tęsiamas“, – kalbėjo teismo kancleris.

Pasak M. Railos, konferencijų įranga panaudojama ir darbuotojų mokymams. Pavyzdžiui, kai mokymai vyksta kitame Lietuvos mieste, kur yra įrengta vaizdo konferencijų įranga, prie jų prisijungti iš Kauno galima vos per kelias minutes – tiek, kiek trunka nueiti iš darbo kabineto į specialiai įrengtą salę. Be to, naudojant vaizdo konferencijų įrangą nuotoliniai teismo posėdžiai gali vykti ne tik Lietuvos teismuose, bet ir užsienio valstybėse. Kauno apygardos teismas per atstumą vykdė teismo procesus su kolegomis iš Estijos ir Čekijos, apklausa buvo derinama su Didžiosios Britanijos atstovais. Tokie atvejai kol kas reti, bet jų vis daugėja.

Projektas „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“ įgyvendintas 2011 m. gegužę – 2015 m. gruodį. Projektui skirti 1 527 055 eurai – 15 proc. Lietuvos Respublikos ir 85 proc. Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos lėšų.

Jūratė Vlaščenkienė
Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja
Tel.: 8 5 239 02 93
El. paštas: jurate.vlascenkiene@finmin.lt

Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos projektų žemėlapis

Projektas „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“.

Paprojektis „Geros valios kodas“.

Projektas „Šveicarijos-Lietuvos feroelektrikai: valdomi vidiniai laukai energijos surinkimui / medicininei diagnostikai / taikymams mikroelektronikoje“.

LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS
BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

Šveicarijos parama - tikriems ir tikslingiems darbams